

วิเคราะห์บทบาทของผู้หญิงกับการเมืองในวรรณกรรมสามก๊ก ANALYSIS OF THE ROLE OF WOMEN IN POLITICS IN ROMANCE OF THE THREE KINGDOMS

เบญจภักค์ เจริญมหาวิทยาลัย*
Benjapak Charoenmahavit*

สาขาวิชาคติชนวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Department of Folklore, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์บทบาทของผู้หญิงกับการเมืองในวรรณกรรมนี้ใน 4 ประเด็น คือ 1) บทบาทของผู้หญิงที่เฝ้าหาอำนาจทางการเมือง 2) บทบาทของผู้หญิงที่ตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง 3) บทบาทของผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อทางการเมือง 4) บทบาทของผู้หญิงที่ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและการเมือง ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการเมืองทั้งสองคนมีลักษณะโดดเด่นในการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองในลักษณะแตกต่างกัน คือพระนางโฮเฮาเข้ามาทำการเมืองเพื่อเฝ้าหาผลประโยชน์ทางการเมืองและนางเตียวเสี้ยนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองคือการทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและการเมืองซึ่งผู้หญิงทั้งสองคนจะสะท้อนภาพให้เห็นถึงสถานะที่ตกเป็นเบี้ยล่างของเพศชายภายใต้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจอันเนื่องมาจากโครงสร้างแบบปิตาธิปไตย

คำสำคัญ: ผู้หญิงกับการเมือง, สามก๊ก, ปิตาธิปไตย

* ผู้ประสานงาน: เบญจภักค์ เจริญมหาวิทยาลัย
อีเมล: nidde22@yahoo.co.th

Abstract

This article aims to analyze the role of women in politics in this literature in four areas: (1) the role of women in pursuing political power; (2) the role of women as political instruments; (3) the role of women as victims of Politics; (4) The role of women as being beneficial to society and politics. The study reveal that two women who involved in politics have distinctive characters in their involvement in politics. Empress He pursued political powers while Diao chan's involvement in politics was for social and political benefits. Both reflect the submissive status under male-dominance within the power relationship of patriarchy.

Keywords: Politics with Women, Three kingdoms, Paternalism

บทนำ

โครงสร้างทางสังคม ในสมัยกรีกโบราณผู้หญิงได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติและมีอำนาจมากกว่าผู้ชายเพราะว่าผู้หญิงเป็นเจ้าของ ทรัพย์สิน (Gerhard, 2001) โครงสร้างสังคมที่ผู้หญิงมีความเป็นใหญ่กว่าผู้ชายเรียกว่าสังคมมาตาธิปไตย Fromm (1970) ต่อมา การเปลี่ยนผ่านสังคมจากมาตาธิปไตยไปสู่สังคมแบบปิตาธิปไตยหรือแนวคิดที่เชิดชูผู้ชายให้เป็นใหญ่ (วารุณี ภูริสินสิทธิ์, 2545: 90-91) ทำให้โครงสร้างสังคมของสตรีเริ่มอ่อนแอลง บทบาททั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และมิติทางด้านวัฒนธรรมของผู้หญิงเริ่มลดลงโดยผู้หญิงจะถูกวางกรอบให้มีสถานภาพเป็นแม่บ้าน แม่ศรีเรือน เชื้อฟังสามี ถ้าอยู่ในสถานภาพที่เป็นบุตรก็ต้องมีความกตัญญู บทบาทของผู้หญิงถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ส่วนตัวภายในบ้านส่วนผู้ชายจะเกี่ยวเนื่องกับขอบเขตทางด้านพื้นที่สาธารณะซึ่งมีนัยสำคัญทางด้านการเมืองการปกครอง และพื้นที่ภายในบ้านก็ถูกมองว่าเป็นรอง พื้นที่สาธารณะทำให้สถานภาพของผู้หญิงเป็นรองผู้ชาย สิ่งเหล่านี้ทำให้ส่งผลกระทบต่อถึงการถูกปิดกั้นทั้งทางด้านความคิดและการแสดงออกของผู้หญิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาททางด้านการเมืองการปกครองได้ถูกลดทอนคุณค่าลงเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากประเทศในซีกโลกตะวันออกเช่นประเทศจีนสมัยโบราณที่มีระบบความเชื่อและค่านิยมดั้งเดิมที่ผู้ปกครองหรือกษัตริย์ต้องเป็นโอรสแห่งสวรรค์

ซึ่งความเชื่อและค่านิยมนี้มาจากฐานคิดที่เชิดชูอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่หรือการมีโครงสร้างทางสังคมแบบปิตาธิปไตย

โครงสร้างทางสังคมแบบปิตาธิปไตยของจีนโบราณที่ให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่าเพศหญิงนั้นมาจากจากระบบความเชื่อในลัทธิเต๋าและขงจื๊อที่บ่งบอกถึงการให้ความสำคัญของเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือความเชื่อที่ว่าความเจริญรุ่งเรืองของราชวงศ์นั้นขึ้นอยู่กับความพอใจแห่งสวรรค์ กษัตริย์คือโอรสแห่งสวรรค์เป็นไปตามหลัก 3 ประการของลัทธิเต๋าและขงจื๊อคือ 1) การเคารพบูชาบรรพบุรุษ 2) ความเชื่อเรื่องวิญญาณ 3) ความเชื่อเรื่องสวรรค์ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้จะแฝงนัยทางการเมืองการปกครองที่เพศชายเป็นใหญ่และบ่งบอกถึงความเป็นปิตาธิปไตยได้อย่างชัดเจน (ณรงค์กรณ รอดทรัพย์, 2555: 30-45) ระบบความเชื่อนี้แพร่หลายในสังคมจีนไม่เว้นแม้กระทั่งในงานวรรณกรรมที่ส่วนใหญ่งานเขียนจะเป็นของผู้ชายที่สะท้อนภาพผ่านงานวรรณกรรมให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของผู้ชายจะเห็นได้ว่าแม้แต่งานเขียนทางด้านวรรณกรรมพื้นที่สาธารณะส่วนนี้ยังยกย่องความรู้ความสามารถและบทบาทของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ซึ่งวรรณกรรมที่ถูกบรรจุสร้างสรรค์ขึ้นเหล่านี้จะเชิดชูเพศชายให้เป็นใหญ่หรือยกโครงสร้างปิตาธิปไตยที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดไม่ว่าจะเป็นสังคมตะวันตกหรือสังคมตะวันออก เช่นงานเขียนของเชคสเปียร์ วรรณกรรมของไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์ และวรรณกรรมพงศาวดารจีนเรื่องสามก๊ก

วรรณกรรมเรื่องสามก๊กเป็นวรรณกรรมพงศาวดารประวัติศาสตร์ของจีนที่ได้บันทึกเรื่องราวของบุคคลสำคัญขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยพระเจ้าวุติ (Wu Ti) พ.ศ. 403-454 แห่งราชวงศ์ฮั่น (Han) พ.ศ. 337-551 ซึ่งวรรณกรรมเรื่องสามก๊กนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับความต้องการรวบรวมแผ่นดิน และยึดครองอำนาจความเป็นใหญ่แต่เพียงหนึ่งเดียวระหว่างทั้งสามก๊ก อันประกอบไปด้วย วูยก๊ก หรือก๊กเว่ย (Wei) ซึ่งมีโจโฉเป็นผู้นำ จ๊กก๊ก หรือ ก๊กหลู (Shu) มีเล่าปี่เป็นผู้นำ และ ง่อก๊ก หรือก๊กกู่ (Wu) มีซุนกวน เป็นผู้นำ ทั้งสามก๊กได้ต่อสู้แย่งชิงดินแดนเพื่อยึดครองความเป็นใหญ่ทางการเมืองการปกครอง (ประพัฒน์ มโนมัยวิบูลย์, 2509: 26) ซึ่งวรรณกรรมเรื่องสามก๊กจากการศึกษางานวิจัย วิทยานิพนธ์และบทความที่ผ่านมาส่วนมากจะเน้นให้ความสำคัญกับตัวละครเฉพาะฝ่ายที่เป็นผู้ชายหรือไม่ก็เป็นแนวคิดทางการเมืองการปกครอง และแทบจะไม่ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้หญิงเลย เช่นงานวิทยานิพนธ์ของไพรัตน์ เทศพานิช (2541) ศึกษาเรื่อง *ความคิดทางการเมืองในสามก๊กและเจ้าผู้ปกครอง* เฉลิมศักดิ์ น้อยศรี (2544). ศึกษาเรื่อง *สามก๊ก: ดำเนินการเมือง การปกครอง*

สมบัติ จันทรวงศ์ (2549) *ความหมายทางการเมืองของสามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง* และ บทความของไชยยันต์ ไชยพร (ม.ป.ป) เรื่อง *เจ้าของมาคิอาเวลลิกับสามก๊ก* ชูวงศ์ อุบลี (2558). ศึกษาเรื่อง *การเปลี่ยนวิถีแห่งการตีความเชิงยุทธศาสตร์ของตัวบทสามก๊กในสังคมไทย* พรรรัตน์ สุวรรณรัตน์ (2539) *ศึกษาเรื่องวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณคดีเรื่องสามก๊ก* ซึ่งตัวละครที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นตัวละครที่เป็นผู้ชายเท่านั้น และกรรณิการ์ ศาสตร์ปรุง (2541) วิจัยเรื่อง *ราชาธิราช สามก๊ก ใช้ฮั่นโลกทัศน์ชนชั้นนำ* ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ให้ความหมายทางการเมือง จากงานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสามก๊กทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่างานศึกษาหรือบทความที่ยกมาทั้งหมดนี้จะมุ่งประเด็นในการศึกษาเฉพาะทางด้านการเมืองการปกครองและมุ่งศึกษาเฉพาะตัวละครที่เป็นผู้ชายเท่านั้น ส่วนงานวิจัยหรือบทความที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวละครที่เป็นผู้หญิงจะมีน้อยมากดังเช่นบทความของ มาลินี ดิลกวนิช (ม.ป.ป). ศึกษาเรื่อง *บทบาทของผู้หญิงในวรรณกรรมสามก๊ก: วิเคราะห์เชิงวรรณกรรม* บทความของเฉลิมศักดิ์ น้อยศรี (2551) ศึกษาเรื่อง *บทบาทของผู้หญิงในวรรณกรรมสามก๊ก* ทั้งสองบทความนี้จะวิเคราะห์บทบาทของผู้หญิงในวรรณกรรมสามก๊กใน 4 ประเด็นคือ 1) บทบาทของผู้หญิงที่ใฝ่หาอำนาจทางการเมือง 2) บทบาทของผู้หญิงที่ตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง 3) บทบาทของผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อทางการเมือง 4) บทบาทของผู้หญิงที่ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและการเมือง งานวิจัยและบทความที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ยังไม่ได้มีการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมและบทบาทของผู้หญิงที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองไว้อย่างเด่นชัด

ดังนั้นบทความนี้จึงมีเป้าหมายในการวิเคราะห์บทบาทของผู้หญิงทางการเมืองในวรรณกรรมสามก๊กที่มีลักษณะโดดเด่นในการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารบ้านเมืองซึ่งผู้หญิงเหล่านี้จะสะท้อนภาพให้เห็นถึงสถานะที่ตกเป็นรองผู้ชายรวมทั้งสถานะที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่สับสน วุ่นวายอันเป็นสาเหตุที่เกิดมาจากโครงสร้างแบบปิตาธิปไตยที่ให้ความสำคัญและการใช้อำนาจของเพศชายจนทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ต้องก้าวเข้ามามีบทบาทในทางการเมือง และต้องหาวิธีเอาตัวรอดจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองด้วยการใช้ความรู้ ความสามารถ สติปัญญา รูปร่างหน้าตา เล่ห์เหลี่ยม กลอุบาย และความเฉลียวฉลาด การมีปฏิภาณไหวพริบ ซึ่งตัวละครผู้หญิงในวรรณกรรมสามก๊กที่จะนำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้จะเลือกวิเคราะห์ตัวละครที่เป็นผู้หญิงที่มีลักษณะโดดเด่น มีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันทั้งทางด้านพฤติกรรมและลักษณะที่เข้ามาเกี่ยวข้องในทางการเมืองอันประกอบไปด้วย 1) พระ

นางโฮเฮา 2) นางเตียวเสี้ยน และในบทความนี้ผู้ศึกษาจะยึดเอาวรรณกรรมสามก๊กฉบับแปลใหม่ของวรรณไว พิศนาคย์ มาใช้ในการวิเคราะห์เท่านั้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์บทบาทของผู้หญิงกับการเมืองในวรรณกรรมสามก๊กใน 4 ประเด็น คือ 1) บทบาทของผู้หญิงที่เฝ้าหาอำนาจทางการเมือง 2) บทบาทของผู้หญิงที่ตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง 3) บทบาทของผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อทางการเมือง 4) บทบาทของผู้หญิงที่ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและการเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้จะใช้กรอบการศึกษาโดยการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) ประกอบด้วย

1. เอกสารขั้นต้นได้แก่วรรณกรรมสามก๊ก ฉบับแปลใหม่ของ วรรณไว พิศนาคย์
2. เอกสารชั้นรอง ได้แก่ หนังสือ บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์คือแนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงภายใต้โครงสร้างแบบปิตาธิปไตยที่อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ (Patriarchy)

แนวคิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายใต้โครงสร้างแบบปิตาธิปไตย

โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มีฐานระบบคิดแบบชายเป็นใหญ่ (ปิตาธิปไตย) มีโครงสร้างทางสังคมเป็นตัวกำหนดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย โดยผ่านสถาบันทางครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันทางด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งลักษณะระบบคิดแบบชายเป็นใหญ่ จะมีความหมายครอบคลุม 3 ลักษณะคือ 1) ลักษณะที่ฝ่ายชายมีอำนาจครอบงำฝ่ายหญิง 2) ลักษณะความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ฝ่ายชายอยู่เหนือฝ่ายหญิง 3) ลักษณะที่ฝ่ายชายเอารัดเอาเปรียบฝ่ายหญิงและฝ่ายหญิงตกเป็นเบี้ยล่างแทบทุกด้าน (สุโขทัยธรรมาธิราช, 2550: 15) ในบทความนี้จะชี้ให้เห็นถึงการที่ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมืองในสังคมที่มีโครงสร้างแบบปิตาธิปไตยนั้นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศหญิงกับเพศชายจะมีลักษณะอย่างไร

สรุปผลการวิจัย

กรณีศึกษาที่ 1 พระนางโฮเฮา

พระนางโฮเฮา แรกเริ่มเดิมทีเป็นบุตรของพ่อค้าที่มีอาชีพเป็นคนขายสุราและฆ่าสัตว์ มีพี่ชายชื่อ โฮจิ้นซึ่งรับราชการดำรงตำแหน่งเป็นแม่ทัพใหญ่และเป็นที่ปรึกษาอยู่ในเมืองหลวงในสมัยของพระเจ้าเลนเต้ ต่อมานางโฮเฮาได้ถูกเรียกตัวให้เข้าเฝ้าและด้วยความมีหน้าตา รูปร่างที่งดงามของนางโฮเฮาเป็นที่พอพระทัยของพระเจ้าเลนเต้นางโฮเฮาจึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพระสนมในพระเจ้าเลนเต้ จนมีราชนิเวศน์เกิดด้วยองค์หนึ่ง คือห้องจูเปียน จึงได้เลื่อนขึ้นเป็นฮองเฮา เรียกว่า พระนางโฮเฮา ซึ่งเป็นช่วงที่โฮจิ้นพี่ชายร่วมบิดามารดาเดียวกันของพระนางโฮเฮา ได้เลื่อนตำแหน่งและมีอำนาจในราชสำนักมากขึ้นกว่าเดิม (วรรณไว พัธโนทัย, 2556 :29-33)

ต่อมาภายหลังพระเจ้าเลนเต้ทรงโปรดปรานนางสนมใหม่จนถึงกับตั้งให้เป็นสนมเอก ชื่อนางอองบิหยิน และนางอองบิหยินก็ได้ให้กำเนิดราชนิเวศน์องค์หนึ่งแก่พระเจ้าเลนเต้ ชื่อว่าห้องจูเหียบ ทำให้พระนางโฮเฮามีความอิจฉา ริษยาในตัวสนมเอกอองบิหยินมากและได้วางแผนฆ่านางอองบิหยินโดยการลอบวางยา จนนางอองบิหยินถึงแก่ความตาย พระนางไท่โฮซึ่งเป็นราชชนนีของพระเจ้าเลนเต้จึงได้ทูลขอ ห้องจูเหียบไปเลี้ยง และทรงรักใคร่เอ็นดู ห้องจูเหียบมาจนถึงขนาดทูลขอต่อพระเจ้าเลนเต้ให้ห้องจูเหียบสถาปนาขึ้นเป็นองค์รัชทายาทสืบราชสมบัติต่อจากพระเจ้าเลนเต้แทนที่จะเป็นห้องจูเปียนซึ่งเป็นพี่ชายและมีสิทธิ์ที่จะขึ้นเป็นรัชทายาทตามธรรมเนียม ทำให้พระนางโฮเฮาไม่พอพระทัยเป็นอันมาก กาลต่อมาพระเจ้าเลนเต้ทรงพระประชวรหนักจึงมีดำริที่จะให้ห้องจูเหียบขึ้นครองราชสมบัติสืบต่อจากพระองค์ได้มีขันทีชื่อเกนหลงทูลพระเจ้านางโฮเฮาว่าให้สังหารโฮจิ้นก่อนเพราะโฮจิ้นมีศักดิ์เป็นลุงของห้องจูเปียน ขันทีเกนหลงกล่าวว่าโฮจิ้นจะสมคบคิดกับพระนางโฮเฮาฆาตห้องจูเปียนขึ้นครองราชสมบัติซึ่งจะทำให้ห้องจูเหียบเดือดร้อนดังนั้นจึงต้องการที่จะสังหารโฮจิ้นก่อนเพื่อไม่ให้เป็นเสี้ยนหนามต่อกษัตริย์ห้องจูเหียบ ในอนาคต (วรรณไว พัธโนทัย, 2556: 30-39)

เมื่อพระเจ้าเลนเต้สวรรคต พวกขันทีที่อยู่ในราชสำนักต่างต้องการอำนาจและยกห้องจูเหียบขึ้นครองราชย์สมบัติ แต่ทางฝั่งของโฮจิ้นก็ต้องการที่จะยกห้องจูเปียนขึ้นครองราชย์บัลลังก์เฉกเช่นเดียวกัน ต่างฝ่ายต่างใช้กลยุทธ์เพื่อที่จะแสวงหาอำนาจจากการสนับสนุนคนของฝ่ายตนเองขึ้นครองราชย์สมบัติ การรักษาและการครองอำนาจนั้นเป็น

สิ่งจำเป็นสำหรับทุกๆ กลุ่มเพื่อที่จะรักษาไว้ไม่ว่าจุดมุ่งหมายนั้นจะเป็นการป้องกันตนเองหรือ การครองโลก ในที่สุดฝ่ายของโฮจิ้นเป็นฝ่ายชนะสามารถยกทองจูเปียนขึ้นนั่งราชบัลลังก์เป็น ผลสำเร็จ ชั้นที่เกนหลงถูกฆ่าตายและพวกชั้นที่ที่เหลืออยู่ก็หวาดกลัวความผิดจึงไปขอความ ช่วยเหลือจากพระนางโฮเฮาจึงรอดพ้นจากการถูกโฮจิ้นฆ่า ตั้งแต่นั้นมาพระนางโฮเฮาก็ใช้ พระราชอำนาจแต่งตั้งโฮจิ้นเป็นประธานองคมนตรี ส่วนสมัครพรรคพวกก็ได้รับตำแหน่งขุน นางชั้นผู้ใหญ่ด้วยกันแทบทั้งสิ้น (Lobell et al., 2009: 1-41) ฝ่ายพระนางตั้งไทฮอซึ่งเป็น พระราชชนนีของพระเจ้าเลนเต้ไม่พอพระทัยที่พระนางโฮเฮาแต่งตั้งพรรคพวกให้มีตำแหน่ง ใหญ่โตในราชสำนัก จึงได้ร่วมมือกับชั้นที่เพื่อที่จะสถาปนาทองจูเปียนขึ้นครองราชสมบัติด้วย เหมือนกันจึงทำให้ต่างฝ่ายก็พยายามที่จะสถาปนาคนของตนเองขึ้นครองราชบัลลังก์ จึงทำให้ เกิดการบาดหมางแย่งชิงราชบัลลังก์กันระหว่างผู้ที่อยู่เบื้องหลังของราชโอรสทั้ง 2 พระองค์ คือฝ่ายทองจูเปียนมีพระนางโฮเฮา และฝ่ายทองจูเปียนมีพระนางตั้งไทฮอ ในการนี้ราชสำนัก ก็แยกออกเป็น 2 ฝ่ายโดยต่างฝ่ายต่างมีชั้นที่เป็นฝ่ายตนเองเป็นผู้สนับสนุนในการยึดครอง บัลลังก์ ในที่สุดทองจูเปียนก็ได้ครองราชบัลลังก์และพระนางโฮเฮาก็ให้พี่ชายคือโฮจิ้นซึ่งเป็น ที่ปรึกษามีตำแหน่งใหญ่โตในราชสำนักวางแผนลอบฆ่าพระนางตั้งไทฮอ ทำให้ชั้นที่ซึ่งเป็น พวกประจบประแจง สอพลอ ที่เคยอยู่ฝ่ายพระนางตั้งไทฮอ ก็เอนเอียงมาอยู่ด้วยกับพระนาง โฮเฮา กาลต่อมาการอยู่ท่ามกลางชั้นที่ที่ประจบประแจงไม่มีความจงรักภักดีทำให้พระนางโฮเฮา และพระเจ้าทองจูเปียนต้องจบชีวิตลงอย่างน่าอนาถใจด้วยน้ำมือของกบฏ (ตังโตะ) ที่เข้ามา ยึดอำนาจในราชสำนักอันเป็นสาเหตุเนื่องมาจากพวกชั้นที่ที่อยากจะครองอำนาจในราช สำนักเฉกเช่นเดียวกัน

วิเคราะห์พฤติกรรมลักษณะนิสัยของพระนางโฮเฮา

พระนางโฮเฮา มีลักษณะนิสัยที่โหดเหี้ยม อิจฉา ริษยา มีความทะเยอทะยานใฝ่สูง เห็นใครดีกว่าตนเองไม่ได้เป็นต้องกำจัดให้หมดสิ้นหนาม สาเหตุอาจจะเพราะตั้งแต่เกิด นางโฮเฮามาจากครอบครัวที่ต่ำต้อย บิดามารดาประกอบอาชีพขายสุราและฆ่าสัตว์ การเลี้ยง ดูของบิดามารดาที่เต็มไปด้วยสภาพแวดล้อมของอบายมุข ประกอบกับการดิ้นรนในการหา เลี้ยงชีพเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ในสังคมโดยการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ส่งผลทำให้พระนางโฮเฮา มีใจคอที่โหดเหี้ยมเพราะว่าพระนางโฮเฮาเป็นสมาชิกคนหนึ่งภายในครอบครัวจึงทำให้ พฤติกรรมถูกหล่อหลอมให้เป็นไปตามสภาพแวดล้อมเพื่อการดำรงอยู่ของตนเอง สภาพแวดล้อมของพระนางโฮเฮาเมื่อครั้งยังเป็นเด็กเต็มไปด้วยความทารุณโหดร้าย นางเห็น

การฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นเรื่องธรรมดาตั้งนั้นแล้วการฆ่ามนุษย์ด้วยกันนางจึงเห็นเป็นเรื่องปกติ สันนิษฐานได้อีกอย่างหนึ่งว่าครอบครัวคงจะไม่ได้อบรมเลี้ยงดูให้มีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ และมนุษย์ด้วยกันเพราะจากสภาพแวดล้อมที่นางอาศัยอยู่กับบิดามารดาตั้งแต่ยังเล็ก เลยได้ซึมซับเอาความโหดร้ายทารุณมาตั้งแต่เกิด เมื่อเติบโตขึ้นมาด้วยความที่มีหน้าตารูปร่างที่เป็นทรัพย์ อีกทั้งมีพี่ชายคือโฮจันทำงานอยู่ในวัง ดังนั้นนางจึงได้เข้าถวายตัวเป็นสนมอยู่ในราชสำนัก แต่นางก็ไม่ถึงพฤติกรรมและนิสัยเดิมยังคงเห็นแก่ตัวและเห็นแก่ได้ นางพร้อมจะลงมือฆ่าทุกคนที่ขัดขวางผลประโยชน์ของนางไม่ว่าจะเป็นพระนางเองบิหยิน และแม้แต่ผู้มีพระคุณกับนางคือพระนางตั้งโทยซึ่งเป็นพระราชชนนีของพระเจ้าเลนเต้ที่เป็นคนคอยอุ้มชูอบรม สั่งสอนนางตอนที่นางเข้ามาอยู่ในราชสำนักใหม่ๆ ถึงกระนั้นพระนางโฮเฮาก็หาได้สนใจไม่ เพราะถ้าเป็นเรื่องผลประโยชน์แล้วนางทำได้ทุกอย่าง และนางก็สามารถหาคนได้อย่างเลือดเย็นและแนบเนียนจนไม่มีใครสามารถจับได้ว่านางเป็นคนฆ่าแม้แต่กษัตริย์เลนเต้ก็ไม่สามารถล่วงรู้ ด้วยเหตุว่าพระนางโฮเฮาเป็นบุคคลประเภทมีมารยา เลห์เหลี่ยมจนไม่มีใครสามารถจับพิรุณนางได้ สาเหตุที่นางได้รับเลือกให้เข้าวังอาจเป็นเพราะด้วยรูปร่าง หน้าตาที่สวยงามเป็นที่ต้องตาต้องใจแก่ผู้พบเห็น และนางก็ได้ใช้ความสวยงามบวกกับมารยาและเล่ห์เหลี่ยมจนสามารถไต่ขึ้นเป็นสนมและเป็นที่โปรดปรานของกษัตริย์เลนเต้และได้ให้กำเนิดพระราชโอรสแก่พระเจ้าเลนเต้ แต่ด้วยความที่เป็นคนไม่เด็ดขาด หูเบา เชื่อฟังคำยุแหยงของพวกขันทีที่ไม่หวังดีจึงทำให้บันปลายของนางต้องจบชีวิตตัวเองลงพร้อมกับลูกชายคือพระเจ้าหงจูเปียน (วรรณไว พิศนาคย์, 2556: 30-44)

วิเคราะห์บทบาททางด้านการเมืองของพระนางโฮเฮา

พระนางโฮเฮาเข้ามามีบทบาททางการเมืองเนื่องจากเพราะใฝ่หาอำนาจทางการเมือง เพราะหลังจากที่พระเจ้าเลนเต้ได้สิ้นพระชนม์ พระราชบัลลังก์ว่างเว้นกษัตริย์ทำให้พระนางโฮเฮาซึ่งขณะนั้นมีราชโอรสคือหงจูเปียนซึ่งจะต้องไต่ขึ้นครองราชย์ต่อจากพระบิดา พระนางโฮเฮาจึงถือโอกาสยกลูกชายตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์ซึ่งในขณะนั้นพระราชโอรสของพระนางโฮเฮายังทรงพระเยาว์มาก และไม่สามารถออกว่ากิจการงานเมืองได้ ดังนั้นพระนางโฮเฮาจึงถือโอกาสออกว่าราชการงานเมืองทุกอย่างแทนพระมหากษัตริย์ พร้อมกับได้แต่งตั้งให้โฮจันพี่ชายของนางเป็นประธานองคมนตรีกุมอำนาจในราชสำนักแทนทุกอย่างโดยที่พระนางโฮเฮาคอยกำกับอยู่หลังม่าน พร้อมกันนี้ก็ได้แต่งตั้งสมครพรรคพวกของตนที่มีอยู่ขึ้นรับตำแหน่งขุนนางใหญ่โตโดยถ้วนทั่วกัน แต่ด้วยความที่พระนางเป็นคนที่ไม่ใจคอไม่หนักแน่น

และเชื้อฟงซันที่ฝ่ายในราชสำนักที่คอยจะหาผลประโยชน์กับนางโดยหาความจงรักภักดีแทบไม่ได้เลย จึงทำให้นางต้องสูญเสียอำนาจทั้งหมดที่มีอยู่ในราชสำนักแม้จะถูกเตือนและทักท้วงจากฝ่ายโฮจิ่นที่เป็นพี่ชายให้มาพวักขันทีที่ประจบสอพลอเสียทั้งหมดแต่พระนางโฮเฮาก็ไม่ฟัง คำทักท้วงนั้นอาจเป็นด้วยว่าพระนางได้รับสินบน แก้ว แหวนเงินทองจากขันทีที่เป็นจำนวนมากนางจึงเชื่อมั่นใจว่าพวกขันทีจงรักภักดีต่อนางโดยไม่ได้ระแวงอะไรเลย อีกทั้งกองทัพอาวทางทหารที่อยู่ในอำนาจของนางก็ไม่มี ความเข้มแข็งและแข็งแกร่งมากพอ ด้วยการที่พระนางเป็นคนไม่รอบคอบ ชอบการสรรเสริญเยินยอ ยกยอปอขึ้นจากพวกประจบสอพลอ เป็นเหตุทำให้เกิดการนำอันตรายสู่ตนเองเข้าทำนองสุภาสิตที่ว่าชักน้ำเข้าลึกชักศึกเข้าบ้าน จนในที่สุดนางก็ถูกตั้งโต๊ะแม่ทัพใหญ่ที่อยู่นอกเขตเมืองหลวงซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพวกขันทีเข้ายึดครองอำนาจฝ่ายราชสำนักทั้งหมด (Taylor & Brewitt, 1995) และพร้อมกันนี้ตั้งโต๊ะก็ได้ยกพระเจ้าหงจูเหียบขึ้นเป็นกษัตริย์แทนพระเจ้าหงจูเปียนแล้วสั่งให้ทหารคนสนิท (ลียู) นำสุราที่ใส่ยาพิษบังคับให้พระเจ้าหงจูเปียนและพระนางโฮเฮาดื่ม แต่พระนางโฮเฮาขัดขืนจึงถูกเหวี่ยงตกหน้าต่างลั่นพระชนม์ และพระเจ้าหงจูเปียนก็ถูกสังหารโดยการกรอกยาพิษตายไปตามกัน

สรุปได้ว่าการที่พระนางโฮเฮาเข้ามามีบทบาททางด้านการเมืองนั้นเพราะนางได้หาผลประโยชน์ทางการเมือง คือต้องการรวมอำนาจไว้ที่ตนเอง แต่เป็นเพราะนางเข้ามาเล่นการเมืองโดยที่นางยังไม่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านกำลังทหาร ด้านการบริหารกิจการบ้านเมือง นางจึงถูกรอบงำโดยพวกขันทีที่อยู่รายรอบส่งผลทำให้พระนางโฮเฮาอยู่รักษาการครองอำนาจได้ไม่นาน ฐานพรรคพวกที่คอยสนับสนุนนางขาดความสมัครสมานสามัคคีและไม่มีความเข้มแข็งเกร่งทางกำลังทหาร อีกทั้งขันที และคนที่ใกล้ชิดเป็นพวกที่กลับกลอก กะล่อนหลอกหลวงขาดความจริงใจ และมุ่งแต่แสวงหาประโยชน์ส่วนตน ทำให้ฐานกำลังอำนาจของพระนางโฮเฮาขาดเสถียรภาพ ในที่สุดพระนางโฮเฮาก็ถูกยึดคืนอำนาจการปกครองทั้งหมด หลังจากการรักษาการหลังม่านแทนพระเจ้าหงจูเปียนภายในระยะเวลาเพียง 5 เดือนเท่านั้น (นับตั้งแต่หงจูเปียนราชโอรสเสวยราชย์ตั้งแต่เดือน 4 – 9) จุดจบของนางก็แตกต่างจากบรรดาพวกที่ไฝหาอำนาจทางการเมืองสักเท่าไรที่ในท้ายที่สุดแล้วก็จะโดนยึดอำนาจทางการเมืองคืนและบ้านปลายของชีวิตพระนางโฮเฮาก็ต้องจบชีวิตตนเองลงพร้อมกับลูกชายจากกลุ่มที่มีอำนาจมากกว่า แสดงให้เห็นถึงวัฏจักรของการเมืองที่บ่งบอกถึงว่าเมื่อบุคคลใดหมดอำนาจวาสนาย่อมนำมาซึ่งความสูญสิ้นในทุกอย่างรวมทั้งการนำความหายนะ

มาสู่วงศ์ตระกูล และการที่พระนางโฮเฮาไม่เคารพบัญชาแห่งสวรรค์ที่ต้องให้ลูกชายผู้ที่เป็นโอรสแห่งสวรรค์ครองราชย์แต่กลับเอาอำนาจทางการเมืองมายึดครองเสียเองซึ่งสตรีไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าในระดับสูงหรือต่ำย่อมมีอันตรายเสี่ยงต่อชีวิตทั้งสิ้น (มาลินี ดิลกวนิช, ม.ป.ป.: 45)

กรณีศึกษา 2 เดียวเสียน

นางเดียวเสียน เป็นตัวละครหญิงที่มีบทบาทเด่นมากที่สุดและมีความสวยงามมากที่สุดในวรรณกรรมสามก๊ก เพราะว่ามีบุคลิกลักษณะและคุณสมบัติที่ครบถ้วนตามศาสตร์ของขงจื้อที่กุลสตรีจีนโบราณต้องเรียนรู้คือ 1) คุณธรรม จรรยา 2) วาทศิลป์ 3) การวางตัว 4) หน้าที่การงาน (มาลินี ดิลกวนิช, ม.ป.ป.: 60) รวมทั้งการมีรูปสมบัติ สติปัญญาที่เฉลียวฉลาด มีความชำนาญในศิลปะแห่งการเป็นแม่ศรีเรือนและศิลปทางการแสดงร้องรำทำเพลง และเดียวเสียนก็เป็นถึงบุตรบุญธรรมของอ๋องอั้นซึ่งเป็นอัครมหาเสนาบดีขุนนางผู้ใหญ่ที่รับราชการอยู่ในพระราชสำนักตั้งแต่สมัยพระเจ้าเลนเต้ที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยการที่อ๋องอั้นได้รับนางเดียวเสียนมาอยู่ด้วยตั้งแต่ยังเล็กและรักใคร่เอ็นดูนางประดุจลูกสาวคนหนึ่ง และได้ยกนางขึ้นเป็นบุตรบุญธรรมให้การศึกษาอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดี เหตุการณ์ที่นางเดียวเสียนต้องเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองเป็นเพราะด้วยความกตัญญูของนางเมื่อเห็นผู้มีพระคุณมีเรื่องทุกข์ใจเกี่ยวกับกิจการงานเมือง ดังนั้นนางจึงยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเพื่อที่จะแบ่งเบาภาระของผู้มีพระคุณ ดังจะเห็นได้จากเนื้อความดังนี้ “ข้าน้อยรำลึกถึงแต่พระเดชพระคุณของท่านที่ได้อุปถัมภ์ชุบเลี้ยงมา แลให้ข้าน้อยได้หัดร้องรำทำเพลง ข้าน้อยใคร่จะสนองพระเดชพระคุณท่านสักครั้งหนึ่ง มาตราว่าข้าน้อยจะเป็นอันตรายถึงชีวิต ร่างจะเหลว กระดูกจะแหลกก็ขอยอมอุทิศตนทุกอย่างให้แก่พระเดชพระคุณท่านทั้งสิ้น หมู่นี้ข้าน้อยเห็นพระเดชพระคุณท่านหน้านี้คว้าวางดอยู่เสมอ เห็นทีจะมีเรื่องยุ่งยากใหญ่หลวงในราชการบ้านเมืองเป็นแน่ แต่ข้าน้อยไม่กล้าถาม คืบนี้เห็นพระเดชพระคุณท่านผุดลุกผุดนั่ง ข้าน้อยพลอยไม่สบายใจ ด้วยเหตุฉะนี้หากพระเดชพระคุณท่านมีการใดจะใช้ข้าน้อยแล้ว ข้าน้อยเต็มใจสนองพระเดชพระคุณไปจนตราบชีวิตจะหาไม่ (วรรณไว พัทธินัย, 2556: 116) เมื่ออ๋องอั้นได้ฟังคำพูดของนางเดียวเสียนแล้วจึงมีความยินดีมากที่เดียวเสียนยินดีจะช่วยเหลือในกิจการบ้านเมืองที่เขา กำลังทุกข์ใจอยู่ ดังนั้นอ๋องอั้นจึงได้วางแผน “กลร้อยโซ่” ให้นางเดียวเสียนใช้ความงามมารยาทหญิงและเสน่ห์เล่ห์กลต่างๆ เพื่อให้ตั้งโต๊ะและลิโป้ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของตั้งโต๊ะผัดใจและกินแหนงแคลงใจกันเพราะความรักใคร่ในตัวผู้หญิงคนเดียวกัน ซึ่งแผนการครั้งนี้เป็นไป

ตามความคาดการณ์ของอ๋องฮั่นเสนาบดีผู้ใหญ่ ส่งผลทำให้ตั้งโต๊ะและลิโป้ไม่พอใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งความลุ่มหลงในกิเลสตัณหา ขาดสติและเหตุผลในการควบคุมตนเองของตั้งโต๊ะ ส่งผลให้ชีวิตต้องมาพบจุดจบอย่างน่าสังเวชใจ และในที่สุดลิโป้ก็สามารถลงมือฆ่าตั้งโต๊ะได้สำเร็จตามแผนการที่อ๋องฮั่นได้วางไว้โดยมีนางเดียวเสียนเป็นตัวการสำคัญที่เข้ามาร่วมในกระบวนการวางแผนในครั้งนี้

วิเคราะห์พฤติกรรมลักษณะนิสัยของนางเดียวเสียน

เดียวเสียน เป็นผู้หญิงที่มีลักษณะของความเป็นกุลสตรีครบถ้วน มีความกล้าหาญ เด็ดเดี่ยว เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง การที่นางต้องเข้ามามีบทบาททางการเมืองสาเหตุมาจากผู้มีพระคุณซึ่งเลี้ยงดูมาตั้งแต่ยังเด็กเป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่นางต้องการจะช่วยเหลือผู้มีพระคุณ รวมทั้งการเป็นผู้หญิงที่มีรูปร่าง หน้าตางดงาม อย่างหาที่เปรียบมิได้ และมีกริยามรยาทที่เรียบร้อยเป็นที่ต้องตาต้องใจของผู้ชายทุกคนที่ได้พบเจอนาง ลักษณะนิสัยที่เด่นที่สุดของเดียวเสียนคือความกตัญญูทวนเวียนต่อผู้มีพระคุณ ถ้ายามใดที่ผู้มีพระคุณของนางได้รับความเดือดร้อน ร้อนใจ หรือมีความทุกข์อันใดก็ตาม หนทางใดที่นางพอจะแบ่งเบาภาระผู้มีพระคุณได้นางจะรับอาสาทันที ถึงแม้ว่าสิ่งที่นางรับปากจะทดแทนบุญคุณนั้นจะยากแค่ไหนก็ตาม และถึงแม้ว่าจะอันตรายถึงขนาดเอาชีวิตเข้าแลกนางก็ไม่หวาดหวั่น หวังเพียงได้ตอบแทนคุณของคนทีนางเคารพและซบเลี่ยนนางมาเท่านั้น การกระทำของนางเดียวเสียนแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุตรที่มีต่อบิดามารดาซึ่งตามหลักจริยธรรมของขงจื้อได้กล่าวถึงความกตัญญูของบุตรที่มีต่อบิดามารดาว่า “*บิดามารดาพึงเมตตาต่อบุตรธิดา บุตรธิดาพึงมีความกตัญญูต่อบิดามารดา ลูกกตัญญูพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา เลี้ยงดูท่านเมื่อท่านยังมีชีวิตอยู่ให้ได้รับความสุข จะเห็นได้ว่านางเดียวเสียนได้รับการอบรมสั่งสอนให้ถือปฏิบัติตามประเพณีจีนอย่างเคร่งครัดในการตอบแทนผู้มีพระคุณและเคารพผู้อาวุโสซึ่งนับว่านางเดียวเสียนได้ปฏิบัติต่อผู้มีพระคุณเปรียบดังบิดาผู้ให้กำเนิดและถือได้ว่านางเดียวเสียนเป็นคนที่มีความกตัญญูสูงมากคนหนึ่ง*

วิเคราะห์บทบาททางด้านการเมืองของนางเดียวเสียน

นางเดียวเสียน เข้ามามีบทบาททางการเมืองเพราะต้องการทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและบ้านเมืองเนื่องจากสภาวะบ้านเมืองในตอนนั้นเกิดความสับสนวุ่นวายอันเป็นสาเหตุมาจากตั้งโต๊ะได้ก่อกบฏชิงพระราชบัลลังก์ ขุนนางผู้ใหญ่ที่อยู่ในวังไม่สามารถปราบปรามได้ หรืออีกบทบาทหนึ่งอาจมองได้ว่านางเดียวเสียนเป็นเครื่องมือทางการเมืองของอ๋องฮั่นพ่อ

บุญธรรมที่คิดแผนการหลอกล่อเพื่อลงฆ่าตั้งโต๊ะโดยให้นางเดียวเสียนมาเป็นเครื่องมือร่วมวางแผน แต่นางเดียวเสียนเต็มใจที่จะช่วยเหลือในแผนการของพ่อบุญธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อความสุขของส่วนรวม และเป็นภาพสะท้อนของผู้หญิงที่มีความเด็ดเดี่ยวหาหาญไม่เกรงกลัวศัตรูและภัยที่อยู่ข้างหน้า นางเดียวเสียนตัดสินใจเข้ามาเล่นการเมืองด้วยความเต็มใจของนางเองเนื่องจากต้องการตอบแทนผู้มีพระคุณและด้วยความเป็นคนที่มีความกตัญญู โดยในขณะนั้นบ้านเมืองอยู่ในภาวะวิกฤติที่กบฏตั้งโต๊ะได้เข้ามายึดอำนาจทุกอย่างในราชสำนัก (เสถียร โพธิ์นันทะ, 2539) และยกเอาราชโอรสทองจุเทียบขึ้นมาเป็นกษัตริย์แทนพระเจ้าทองจุเปียน และออกว่าราชการในราชสำนักแทนกษัตริย์ทุกอย่างทำความไม่พอใจให้กับขุนนาง เสนาบดีผู้ใหญ่ที่มีความจงรักภักดีต่อราชบัลลังก์เป็นอันมาก แต่ขุนนางในราชสำนักก็ทำอะไรตั้งโต๊ะไม่ได้เนื่องจากว่าตั้งโต๊ะมีบุตรบุญธรรมคือลิโป้ที่มีความสามารถในการเชิงกลยุทธ์การต่อสู้ยากจะหาใครเทียบเคียงได้ถึงขนาดได้รับสมญาว่าเป็นยอดคน “ยอดคนลิโป้ ยอดม้าเชกเทาว์” ซึ่งทำความหวาดกลัวและหวั่นเกรงของคนทั่วไปและคนในราชสำนัก นางเดียวเสียนเข้ามามีบทบาททางการเมืองเนื่องจากถูกใช้ให้เป็นเหยื่อล่อให้ตั้งโต๊ะและลิโป้สองพ่อลูกผัดใจกันเพราะความต้องการอยากได้นางเดียวเสียนมาเป็นภรรยาทั้ง 2 คน ทุกอย่างเป็นไปตามแผนการที่อ้องอ้วนได้วางไว้ และนางเดียวเสียนก็ใช้ความงาม มารยาทหญิง เล่ห์เหลี่ยม กลอุบายต่างๆ เพื่อให้สองพ่อลูกมาหลงเสน่ห์ของนาง จนในที่สุดทั้งตั้งโต๊ะและลิโป้ก็หลงเสน่ห์นางจนแทบถอนตัวไม่ขึ้น ต่างฝ่ายต่างอยากได้นางเดียวเสียนมาไว้ในครอบครอง และคนที่ได้นางเดียวเสียนไปครอบครองคือตั้งโต๊ะเป็นเหตุให้ลิโป้มีความโกรธแค้นตั้งโต๊ะเป็นอย่างมากที่มาแย่งคนรักของตนเองไป และนางเดียวเสียนก็จะพยายามพุดจา ยุแยง หวานล่อให้ลิโป้ฆ่าตั้งโต๊ะอยู่ตลอดเวลาเมื่อมีโอกาสได้เจอกัน และนางก็จะใช้มารยาทหญิง หวานเสน่ห์ให้ลิโป้หลงใหลนางพร้อมกับกำชับว่าถ้าสามารถฆ่าตั้งโต๊ะได้แล้วนางก็จะได้ไปอยู่กับลิโป้ ด้วยความที่ลิโป้เป็นคนที่หุนหา ไม่มีความคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ขาดเหตุผลและหลงรักนางเดียวเสียนอย่างหัวปักหัวปำโดยไม่คำนึงถึงความเป็นพ่อลูกกับตั้งโต๊ะจึงได้วางแผนกับอ้องอ้วนเสนาบดีผู้ใหญ่ในราชสำนักกำจัดตั้งโต๊ะเดิมพันความรักของลิโป้ที่มีต่อเดียวเสียนเป็นการลงทุนที่มีอัตราเสี่ยงต่อความผกผันอย่างสูงในขณะที่มีความยากลำบากในการคำนวณหรือการประเมินผลตอบแทนให้ออกมาเป็นรูปธรรมว่าการลงทุนในกิจการนี้มีกำไรขาดทุนหรือไม่ได้อะไรเลย (ธเนศ วงศ์ยานนาวา, 2540) แต่ในท้ายที่สุดแผนการของอ้องอ้วนก็ดำเนินไปด้วยความสำเร็จเรียบร้อย ตั้งโต๊ะกบฏของราชสำนักผู้ยิ่งใหญ่

ต้องมาถูกฆ่าตายด้วยน้ำมือของลูกบุญธรรมตนเอง สาเหตุเกิดจากความลุ่มหลง มัวเมาใน
กิเลสตัณหาซึ่งมาจากผู้หญิงคนเดียวคือนางเดียวเสียที่มีรูปร่าง หน้าตา สวยสดงดงามเป็น
อาวธ ในวรรณกรรมสามก๊กได้พรรณนาถึงความงามของนางเดียวเสียดังนี้ “เจ้างามแท้ควร
แก่เป็นนางใน จะดูไหนงามเล่าเห็นหัวทั่ว ตั้งก้นน้อยเล่นอรุณบนใบบัว ช่างยวนยั่วบัวบาง
น้ำค้างนอง” และอีกบทหนึ่งที่พรรณนาถึงความงามของเดียวเสีย

เจ้างามเหมาะจำเพาะทุกส่วนสัด	งามถนัดปากแก้มตั้งแต่มีส
ฟันเจ้าขาวราวมุกสุกใสดี	ในโลกนี้หอมใดเท่าหอมนาง
อันลิ้นเจ้าเร้าเสน่ห์ล้นนัก	คมในฝักฟันได้ตั้งแต่ผิว
ใครหลงเล่นลองรักจักวายวาง	สิ้นหนทางสิ้นชื่อเสียงชาติเอย

จะเห็นได้ว่านางเดียวเสียเข้ามาเกี่ยวข้องและมีบทบาททางด้านการเมืองเนื่องจาก
นางต้องการตอบแทนผู้มีพระคุณเพื่อกำจัดศัตรูร้ายของราชสำนัก นางเดียวเสียต้องเสียสละ
ทุกอย่างในชีวิตเพื่อเข้าไปอยู่กับกบฏตั้งโตะที่มีใจคอโหดเหี้ยม ดุร้าย นางต้องใช้ความอดทน
ปฏิภาณไหวพริบและเล่ห์เหลี่ยมต่างๆ นาๆ เพื่อให้แผนการกำจัดตั้งโตะสำเร็จสมความมุ่ง
มาดปรารถนาของอ๋องอ้นผู้มีพระคุณ กาลครั้งนี้ถึงแม้นางจะโดนใช้เป็นเครื่องมือในทาง
การเมือง แต่มองอีกแง่มุมหนึ่งนางก็เป็นคนที่ทำประโยชน์ให้กับทางบ้านเมืองอย่างใหญ่หลวง
เพราะถ้ามองไปในเหตุการณ์ช่วงนั้นไม่มีใครที่จะสามารถกำจัดตั้งโตะได้เลยและด้วยนิสัย
ของตั้งโตะที่เป็นคนมัวเมาในอบายมุข และหญิงงามถึงแม้ลึกลับที่ปรึกษาพยายามเตือนสติตั้ง
โตะว่าอย่าหลงใหลในอิสตรีจนทำให้พ่อลูกต้องผิดใจกันแต่ทว่าตั้งโตะหาเชื่อฟังไม่ และนี่จึง
เป็นจุดอ่อนของกบฏตั้งโตะผู้ต้องการที่ต้องมาจบชีวิตลงด้วยความหลงระเริง มัวเมากิเลส
ตัณหาและความงามของผู้หญิงเป็นแน่แท้ ถือได้ว่านางเดียวเสียเป็นบุคคลที่ได้ทำ
คุณประโยชน์ให้กับบ้านเมืองด้วยความกล้าหาญและด้วยความที่นางเกิดมามีรูปร่างเป็นทรัพย์
พร้อมทั้งการมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดนางจึงได้นำคุณสมบัติที่ตนเองมีอยู่นี้มาใช้ให้เป็น
ประโยชน์เพื่อตอบแทนพระคุณของแผ่นดิน

อภิปรายผล

จากบทบาทของผู้หญิงในวรรณกรรมสามก๊กที่เข้ามามีบทบาททางการเมืองภายใต้
โครงสร้างแบบปิตาธิปไตยนั้น พบว่าผู้หญิงที่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองนั้นสาเหตุเกิดจาก

ความต้องการอำนาจของเพศชายที่ต้องการให้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง โดยที่พระนางโฮเฮาได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองเนื่องจากความต้องการใฝ่อำนาจของนางโดยมีพี่ชายที่เป็นขุนนางผู้ใหญ่คอยให้คำปรึกษาแนะนำและต้องการขยายฐานอำนาจของตนเอง ส่วนนางเดียวเสี้ยว เข้าามีบทบาททางการเมืองเพราะต้องการทำประโยชน์ต่อสังคมและบ้านเมืองและในการนี้มองได้อีกมุมหนึ่งคือนางเดียวเสี้ยวตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองของพ่อบุญธรรมที่จะหาวิธีการวางแผนจัดการฆ่าพระราชย์ตั้งโต๊ะผู้เป็นกบฏของแผ่นดิน การที่ผู้หญิงทั้งสองคนเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองนั้นทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อบ้านเมือง ชะตากรรมที่พวกนางแต่ละคนได้รับจากผลของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มีเพศชายเป็นใหญ่พวกนางทั้งสองต้องตกอยู่ในการควบคุมครอบงำและการถูกเอารัดเอาเปรียบ อันเนื่องมาจากการต้องการผลประโยชน์และอำนาจทางการเมืองซึ่งล้วนเป็นผลเกิดจากเพศชายแทบทั้งสิ้น และจะเห็นได้ว่าตัวละครฝ่ายหญิงทั้งหมดนั้นจะมีชะตาชีวิตที่อาภัพไม่ประสบผลสำเร็จในชีวิตเหมือนตัวละครฝ่ายชายสาเหตุเนื่องมาจากโครงสร้างของสังคมที่ยึดถือเพศชายเป็นใหญ่ ในอดีตผู้หญิงถูกจำกัดให้เป็นแค่เพศที่อ่อนแอเป็นแค่ชนชั้นสองในสังคม โครงสร้างแบบปิตาธิปไตยนั้นแท้จริงเกิดจากการกำหนดทวิลักษณ์ชั่วตรงข้ามที่เชื่อมโยงปัญญาเข้ากับความเป็นชายและอารมณ์เข้ากับความเป็นหญิง การแบ่งพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนตัวที่เชื่อมโยงและให้อำนาจกับเพศชายส่งผลให้ผู้หญิงต้องตกเป็นเครื่องมือในโลกที่แท้จริงเป็นผู้ชาย (สินธิ์ สิทธิรักษ์, 2546: 8) สิ่งเหล่านี้เป็นการผลิตซ้ำทางความรู้ที่ผู้ชายยึดเหนี่ยวให้ผู้หญิงและเป็นการตอกย้ำความอ่อนแอของผู้หญิง และถ้าผู้หญิงยอมรับในมายาคติดังกล่าวผู้หญิงก็ไม่สามารถหลุดพ้นจากกรอบที่ผู้ชายได้วางไว้และไม่สามารถก้าวพ้นจากอำนาจขอบเขตความคิดของผู้ชายไปได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าในสมัยโบราณไม่ต้องการให้ผู้หญิงขึ้นมาใช้อำนาจเหนือผู้ชาย ดังจะเห็นได้จากตอนที่พระนางโฮเฮา รับสั่งกับพระนางต่งไทฮอ ว่า “เราเป็นหญิงซึ่งจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการบ้านเมืองนั้น หากควรไม่ ดูตัวอย่างครั้งโบราณเกิด นางพญาลิเฮาทรงบริหารราชการบ้านเมืองเอง ในที่สุดญาคิวงค์พงศานับเป็นพันถูกสังหารสิ้น เราจึงควรพอใจอยู่แต่ในวังของเรา ไว้กิจการบ้านเมืองเรื่องใหญ่ให้เป็นหน้าที่ของเสนาบดีผู้ใหญ่ฝ่ายชายจัดการกันเอง ก็จะเป็นการดีงามสำหรับบ้านเมืองทุกประการ”

ปัจจุบันบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในทางการเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยโบราณมาก และผู้หญิงได้ก้าวพ้นขอบเขตพื้นที่ส่วนตัวและเข้ามามีบทบาทในพื้นที่สาธารณะอันเป็น

พื้นที่ของผู้ชายมากขึ้น โดยจะเห็นได้จากการเข้ามามีบทบาทของผู้หญิงในทางการเมือง และได้รับการยอมรับจากเพศชายมากกว่าสมัยโบราณดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของนางรูปี มาร์คส์ (www.thairath.co.th) เอกอัครราชทูตแอฟริกาใต้ประจำประเทศไทยที่กล่าวถึง บทบาทของผู้หญิงในทางการเมืองว่า “ไม่มีสังคมใดที่จะเรียกตัวเองว่าเป็นประชาธิปไตยหรือมีความเท่าเทียมและเป็นธรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบหากสังคมนั้นปราศจากการมีส่วนร่วมของผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นในชีวิตประจำวันหรือในชีวิตการเมือง” ซึ่งในกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมและการสร้างเสริมพลังอำนาจของผู้หญิงในทางการเมืองนั้นเป็นการเคลื่อนไหวต่อสู้ เพื่อหาหนทางในการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่กดขี่ เอาเปรียบเพศหญิง ซึ่งพลังเหล่านี้เป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านความอ่อนแอสู่ความเข้มแข็ง และสามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง ผู้หญิงจะเห็นถึงพลังอำนาจของตนเองที่จะต้องก้าวผ่านและหลุดพ้นจากความเชื่อแบบเดิม ๆ และหันมามองตนเองว่าผู้หญิงก็มีศักยภาพและความสามารถไม่น้อยไปกว่าผู้ชาย และเมื่อใดที่ผู้หญิงกล้าที่จะแสวงหาพื้นที่เพื่อเล่นในบทบาทใหม่ ไม่ว่าจะเป็นบทบาทไหนก็ตามที่จะสามารถสร้างโอกาสให้กับตนเองทั้งทางด้านการเมืองและสังคม ผู้หญิงก็สามารถก้าวผงาดขึ้นมาทัดเทียมกับผู้ชายและประสบความสำเร็จได้อย่างยิ่งใหญ่เทียบเท่ากับผู้ชายหรือในบางโอกาสก็อาจจะประสบความสำเร็จได้มากกว่าผู้ชายด้วยซ้ำเพียงแค่ก้าวให้หลุดพ้นจากมายาคติเดิม ๆ ที่ถูกวางกรอบไว้ด้วยโครงสร้างแบบปิตาธิปไตยเท่านั้นเอง

เอกสารอ้างอิง

- Chaiyaporn, C. [n.p]. The Prince of Machiavelli with Samkok. *Journal of Social science*, 30(3), 162-184.
- ไชยันต์ ไชยพร. [ม.ป.ป.]. บทนำเสนอเรื่องเจ้าของมาคิอาเวลลีกับสามก๊ก. *วารสารสังคมศาสตร์*, 30(3), 162-184.
- Chantornvong, S. (2006). *Reflection on Literature Politics and History*. 3rd ed. Bangkok: kobfai. (in Thai).
- สมบัติ จันทรวงศ์. (2549). *บทวิจารณ์ว่าด้วยวรรณกรรมทางการเมืองและประวัติศาสตร์: ความหมายทางการเมืองของสามก๊ก ฉบับเจ้าพระยาพระคลัง*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

Dilokwanich, M. [n.d]. **Role of Women in samkok: Analysis of Literary Works.**

Retrieved July 22, 2017, from <https://www.tci-thaiju.org/index.php.easttu/article/view/51414>. (in Thai).

มาลินี ดิลกวนิช. [ม.ป.ป.]. **บทบาทของผู้หญิงในวรรณกรรมสามก๊ก: วิเคราะห์เชิงวรรณกรรม**. สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2560, จาก <https://www.tci-thaiju.org/index.php.easttu/article/view/51414>

Fromm. (1970). **Faminism, Metaphovical and Peace**. Retrieved September 18, 2017, from <https://www.midnightuniv.org/miduniv2546/newpage5.htm>. (in Thai).

Fromm. (1970). **แนวคิดสตรีนิยม มาตาธิปไตย และสันติภาพ**. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2560, จาก <https://www.midnightuniv.org/miduniv2546/newpage5.htm>.

Gerhard. (2001). **Debating woman's equality: toward a feminist theory of law from European perspective**. Retrived September 18, 2017, from <https://www.wikipedia.org.th>

Grant, E. (1974), **Woman, Culture and Society: A theoretical overview**. Stanford: Standford University Press.

Lobell, S. E., Norrin M. R., & Taliaferro, J. W. (2009). **Introduction in Neoclassical realism, the state, and foreign policy**. Cambridge: Cambridge University Press.

Manomaiviboon, P. (1966). **Samkok: Comparative Study**. Master of Arts, Department of Thai Language, chulalongkhon University. (in Thai).

ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2509). **สามก๊ก: การศึกษาเปรียบเทียบ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Mark, R. (2014). **Lesson Learned South Africa Role of political Woman**.

Retrieved July 6, 2017, from <https://www.thairath.co.th/content/408420>. (in Thai).

รุปี มาร์คส์. (2557). **ถอดบทเรียนแอฟริกาใต้ บทบาทผู้หญิงกับการเมือง**. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2560, จาก <https://www.thairath.co.th/content/408420>.

- Noisri, C. (2000). **Samkok: Legend of Politics**. Master of Art, Department of Political Science, Ramkhamhaeng University. (in Thai).
- เฉลิมศักดิ์ น้อยศรี. (2544). **สามก๊ก: ตำนานการเมือง การปกครอง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Noisri, C. (2008). The role of women in Romance of the three kingdoms. **Journal of Ramkhamhaeng**, 2(11), 107-114.
- เฉลิมศักดิ์ น้อยศรี. (2551). บทบาทของผู้หญิงในวรรณกรรมสามก๊ก. **วารสารรามคำแหง**, 2(11), 107-114.
- Phathanothai, W. (2013). **Romance of the Three Kingdoms**. 8th ed. Bangkok: Sukhapapjai. (in Thai).
- วรรณไฉ พัทธินัย. (2556). **สามก๊กฉบับแปลใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.
- Phurisinsit, W. (2002). **Feminism: movement and ideology of the 20th century**. Bangkok: kobfai. (in Thai).
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2545). **สตรีนิยม: ขบวนการอุดมการณ์แห่งศตวรรษที่ 20**, กรุงเทพมหานคร: คบไฟ.
- Potinanta, S. (1996). **Eastern Methodist**. Bangkok: Tonaogrammy. (in Thai).
- เสถียร โพธิ์นันทะ. (2539). **เมที่ตะวันออก**. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อแถมมี.
- Sartraproong, K. (1998). **Rajadhiraja Samkok and Saihan: world views of the Thai Elite**. Bangkok: The Thailand Research Fund. (in Thai).
- กรรณิการ์ ศาสตร์ปรุง. (2541). **ราชาธิราช สามก๊ก ไซฮั่น โลกทัศน์ชนชั้นนำ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Sitiluk, S. (2003). **Woman with Knowledge**. Bangkok: Thammasat University. (in Thai).
- สินธุ์ สิทธิรักษ์. (2546). **ผู้หญิงกับความรู้**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Sukhothaithammathirat. (2550). **Guidelines for study role of man and woman**. 2nd ed. Nonthaburi: Sukhothaithammathirat. (in Thai).
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. (2550). **แนวการศึกษาชุดวิชาการศึกษาบทบาทชายหญิง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สุโขทัยธรรมมาธิราช.

- Suwanarat, P. (1998). **Analysis behavior of characters in the three kingdoms along the ethics**. Master of Education, Department of Thai Language, Srinakharinwirot University. (in Thai).
- พรรัตน์ สุวรรณรัตน์. (2539). **วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในวรรณกรรมเรื่องสามก๊กตามแนวทฤษฎีจิตวิทยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Taidparnich, P. (1998). **The Political Thought of The Three Kingdoms in relation to Machiavelli's The Prince**. Master of Art in Government. Department of Government, Chulalongkorn University. (in Thai).
- ไพรัตน์ เทศพานิช. (2541). **ความคิดทางการเมืองในสามก๊กและเจ้าผู้ปกครอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Taylor, C., Brewitt, H. (1995). Romance of the three kingdoms. Retrieved August 22, 2017, from <https://www.new3k.com>.
- Ubalee, C. (2015). **The Strategic Paradigm Shift Interpreting the Three Kingdoms Text in the Thai Society**. Doctor of Philosophy (Strategy and Security), Department of Strategy and Security, Burapa University. (in Thai).
- ชูวงศ์ อุบลลี. (2558). **การเปลี่ยนวิถีแห่งการตีความเชิงยุทธศาสตร์ของตัวบทสามก๊กในสังคมไทย**. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ยุทธศาสตร์และความมั่นคง) สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Wongyanava, T. (1997). Love/ Knowledge/ Death: Sunset. **Journal of Social science**, 30(4), 3-5. (in Thai).
- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2540). ความรัก/ ความรู้/ ความตาย: เมื่ออาทิตย์อัสดง. **วารสารสังคมศาสตร์**, 30(4), 3-5.